

Ansvarig utgivare: Sture Lestander
Redaktion: Jan-Åke Stern, Martti Kaalikoski, Gunnel Lidberg

Möjligt i Sydostasien!

Medan Sverige och övriga Europa "lider" under den pågående lågkonjunkturen, sker i Sydostasien en positiv ekonomisk utveckling med snabb tillväxt. Sandvik-koncernen har ett drygt 10-tal säljbolag i Asien. Som ett led i den pågående "marknadsoffensiven" har under februari utbildningar i Bahco-sortimentet genomförts i Singapore, Australien och Nya Zeeland.

Under februari genomförde Sandvik Bahco produktutbildningar för sammanlagt ett 40-tal säljare inom bl a Sandvik Hongkong, Sandvik Southeast Asia, Sandvik Malaysia, Sandvik Taiwan, Sandvik Thailand, Sandvik Australia och Sandvik New Zealand. Bo Lindqvist, chef för marknadsavdelningen, genomförde utbildningarna, som var förlagda till Singapore, Oakland och Sidney.

Bo Lindqvist demonstrerar tänger för "Sandvik Bahco-säljare".

Stort intresse

- Säljpersonalens intresse för Bahco-sortimentet var mycket stort, berättar Bo Lindqvist. Sammanfattningsvis tycker de att såväl våra produkter som säljstödsmaterial är bra. Och det kan

verkligen behövas, konkurrensen i Sydostasien är hård. Samtidigt är den ekonomiska tillväxten mycket stark. "Våra" säljare därborta tror därför på möjligheten att öka försäljningen av Bahco-produkter, framhåller Bo.

Forts. sid 2

Bokslut -92

Av Sandvik-koncernens bokslutskommuniké för 1992 framgår bl a att konjunkturen är fortsatt svag och vinsten blev något över prognos.

Fakturering

1992	1991
17,217 MSEK	17,558 MSEK

Resultat efter finansiella poster

1992	1991
1,532 MSEK	1,920 MSEK

Investeringar

1992	1991
1,311 MSEK	1,761 MSEK

Personal (vid årets slut)

1992	1991
28617 pers	26237 pers

Den kompletta bokslutskommunikén finns på anslagstavlor.

Bäst i Sverige?

En ny tävling i organisationsför-måga/ordning och reda kommer att ordnas inom Sågar och Verktyg mellan olika produktverkstäder (PV) och distributionscenter (DC). Tävlingen kallas 1993 PV/DC "Excellence" Pris och är en fortsättning på den tävling i produktivitetssökning som produktcenter (PC) Forestry i USA vann -92.

PVn bedöms

Här på PC Pliers i Enköping kommer tre PVn att delta - PV Smide, PV Skiftnycklar och PV Tänger. PC Pliers kommer även att bedöma PV Hållande

Tänger i Frankrike. Tävlingen ska fokusera ordning och reda på respektive arbetsplats. God ordning ingår i allas arbete, men uppstår inte av sig själv. En väl organiserad arbetsplats minskar produktens kostnad och gör att vi trivs bättre. Därför är det viktigt att alla engagerar sig för att nå målet - en välorganiserad verkstad med bra ordning och reda.

Bedömningspunkter

Varje PV bedöms utifrån nedanstående sju punkter:

1. Ordning och reda
2. Inre miljö

Forts. sid 2

Bäst i Sverige?

Forts. fr sid 1

3. Användning av skyddsutrustning
4. Ordning på maskiner, fixturer, truckar, vagnar och tillbehör
5. Förvaring av verktyg
6. Förvaring av råmaterial, tillbehör och förpackningsmaterial
7. Månatliga uppföljningar av hur projektet drivs.

Dessa punkter ska ligga till grund för egenbedömningar som görs fem gånger under -93. PV-chefen utser bedömare. Dessutom ska respektive PV även bedöma andra PVn två gånger/år enligt en speciell ordning. Vidare kan personer från "Villa Strand" (kontorshuset i Sandviken för ledningen i affärsområde Sågar och Verktyg) göra stickprovsrevisioner.

Vinnare

Tävlingen består av två delar. Dels tävlar man internt inom varje PC, där respektive PC-chef avgör vilket PV som vunnit. Dessutom tävlar alla PVn inom hela affärsområdet Sågar och Verktyg, indelade i tre geografiska områden - Nordamerika, Europa och Sverige. Vinnare i varje region utses av ledningen i Villa Strand.

Naturligtvis ska något PV från Enköping vinna i Sverige!!!

Men oavsett om man vinner eller inte, så kan alla betrakta sig som "vinnare", därför att vi säkert har en effektivare tillverkning med mycket bättre arbetsmiljö efter tävlingens slut.

Möjligt i Sydostasien

Forts. fr sid 1

Goda möjligheter

Bo Lindqvist fortsätter:

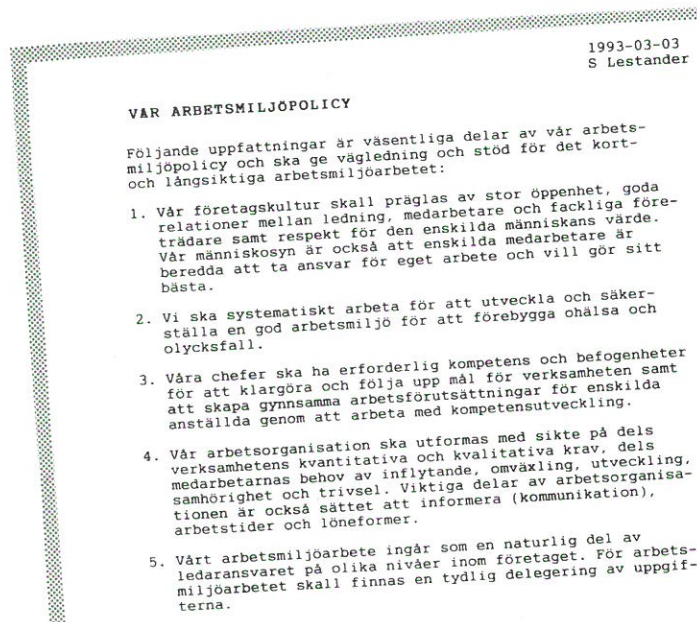
- Även i Nya Zeeland och Australien märktes en påtaglig optimism. Australien är sedan tidigare en betydande skiftnyckelmarknad, och där tror man att möjligheterna är goda att öka försäljningen av Bahco-skiftnyckeln. De nu genomförda produktutbildningarna är avstampet för en aktivering av försäljningen på de aktuella marknaderna. Säljarna har lärt sig produkterna, vi har gått igenom säljmaterial och tillsammans diskuterat kampanjer. Förutsättningarna för framgångsrik marknadsbearbetning och försäljning är goda, avslutar Bo Lindqvist.

Arbetsmiljöpolicy under framtagning

Arbete pågår med framtagning av en arbetsmiljöpolicy för Sandvik Bahco. Avsikten är att policyn ska uttrycka företagets värderingar och synsätt i frågor rörande arbetsmiljöverksamheten.

Av texten nedan framgår förelig-

gande policyförslag. Det kommer att diskuteras vid bl a Skyddskommitténs möte den 17 mars. Har Du synpunkter på texten och dess innehåll, kan Du höra av Dig till någon av de personer som deltar i kommitté-sammanträdet (förteckning nedan).

Skyddskommittén

Följande personer deltar i Skyddskommitté-mötet den 17 mars: Sture Lestander, Gunnar Lundblad, Björn Juhlin, Rolf Appelkvist, Lars Hög-

lund, Roger Lundin, Bengt Axelsson, Bennet Ernlund, Stig Hallman, Martti Kaalikoski, Ella Borg och Göstha Johanson.

"Sällskapsrum"

Under betydande uppmärksamhet och stort intresse bildades JP Johansson-Sällskapet för snart ett år sedan, närmare bestämt den 9 maj 1992. Det skedde nästan exakt på 100-årsdagen efter det att J P Johansson fick sitt berömda patent på skiftnyckeln. Sällskapet har till uppgift att samla in, sammanställa, dokumentera och sprida information om J P Johansson och hans uppfinningar.

Sällskapsrum

Efter framställan från J P Johansson-Sällskapets styrelse, har Sandvik Bahco lovat att till Sällskapet upplåta det rum, som tidigare inrymde Vakt-

mästeriet. Enligt Folke Möller, som ingår i styrelsen för J P Johansson-Sällskapet, finns planer på att anordna en permanent samling/utställning rörande J P Johansson och hans verksamhet. Samlingen kommer att inrymmas i "J P-rummet". Sällskapet disponerar lokalen och svarar för iordningställande av utställningen och dess skötsel.

Rent hus

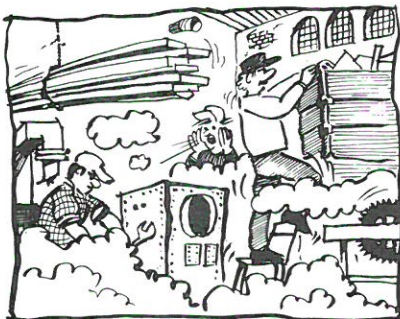
Den som passerar förbi gamla Vaktmästeriet ser att där pågår arbete med att göra "rent hus". Detta alltså för att J P Johansson-Sällskapet ska "få rum".

Miljöuppgifter delegeras

Arbetsgivaren har ansvar för arbetsmiljön! Detta framgår av arbetsmiljölagen. I föreskriften "Internkontroll av arbetsmiljön" anges att "arbetsgivaren ska fördela arbetsuppgifter, befogenheter och resurser i verksamheten på ett sådant sätt att ohälsa och olycksfall i arbetet förebyggs". Av kommentarerna till föreskriften framgår att arbetsmiljöaspekterna ska hanteras i den löpande verksamheten av personer i linjeorganisationen. Inom Sandvik Bahco pågår arbete med skriftlig delegering av arbetsmiljöuppgifter till produktverkstadschefer, arbetsledare m fl.

Av arbetsmiljölagen framgår att arbetsgivaren ska vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagaren utsätts för ohälsa eller olycksfall. Arbetsgivaren ska också systematiskt planera, leda och kontrollera verksamheten på ett sätt som säkerställer att kraven på arbetsmiljön uppfylls.

Mycket är det ...

Arbetsmiljölagen ställer en rad krav på arbetet och arbetsmiljön, bl a:

* Arbetsförhållanden ska anpassas till människors olika förutsättningar och arbetstagaren ska ges möjlighet att medverka i utformningen av sin egen arbetssituation.

* Teknik, arbetsorganisation och

arbetsinnehåll ska utformas så att arbetstagaren inte utsätts för fysiska eller psykiska belastningar som kan medföra ohälsa eller olycksfall. Det ska eftersträvas att arbetet ger möjlighet till variation, social kontakt och samarbete, ävensom möjligheter till personlig och yrkesmässig utveckling.

Arbetsmiljölagen ställer också krav på arbetsgivaren vad gäller information och utbildning. Arbetsgivaren ska således se till att arbetstagaren t ex:

* Får god kännedom om arbetsförhållandena

* Upplyses om de risker som kan vara förbundna med arbetet

* Har den utbildning som behövs

Också arbetstagaren

I arbetsmiljölagen ställs också en del krav på arbetstagaren. Denne ska medverka i arbetsmiljöarbetet, delta i genomförandet av de åtgärder som behövs för att åstadkomma en god arbetsmiljö, följa givna föreskrifter samt använda de skyddsanordningar och iakttäna den försiktighet i övrigt som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall.

Vem gör vad?

I arbetsmiljöbegreppet ingår mycket. Det inkluderar arbetslokaler, maskiner, tekniska anordningar och miljöfaktorer av typ ljus, ljud och ventilation. I begreppet arbetsmiljö ingår också arbetets innehåll, behov av omväxling, möjligheter till egen påverkan samt information och utbildning. Uppgifterna är således många och de är också mycket viktiga. Härav följer att det är av stor betydelse att klarhet råder i arbetsmiljöarbetet, dvs "vem som gör vad". Därför pågår arbete med att göra skriftlig delegering av arbetsmiljöuppgifterna. VD delegerar arbetsmiljöuppgifter till sig närmast underställda chefer, t ex produktverkstadscheferna,

Insändare

Har skyddsronderna avskaffats på Sandvik Bahco? Jag har inte sett något protokoll från en skydds rond på anslagstavlan under de senaste 3 månaderna. Man har kanske övergått till hemliga möten bakom stängda dörrar. Frågar man närmaste skyddsombud, så visar det sig att skyddsronder förekommer, men att det dröjer mycket lång tid innan protokoll skrivs ut.

Information önskas om man kan hoppas på en bättring.

"En som är nyfiken"

Svar till "En som är nyfiken"

Hade Du vänt Dig till mig kunde Du fått ett svar direkt från mig istället för att vända Dig till Ställskruven. Det är mera raka bollar, men Du ska få ett svar.

Det är jag själv i första hand som av olika skäl har försenat en del protokoll. Vi har beslutat att senast 14 dagar efter skyddsronden ska protokollet finnas på anslagstavlan.

- Vi är just nu i brytningstiden, då vi går in i den sk "Internkontrollen". Kom in till mig så skall jag närmare förklara vad internkontroll innebär.
Gösta Johanson, Skyddsingenjör

som i sin tur "vidaredelegerar" vissa arbetsmiljöuppgifter till arbetsledarna.

Genomgång rörande skriftlig delegering av arbetsmiljöuppgifter har hållits med chefer inom tillverkning, försäljning och administration.

På gång ...

Följande är aktuellt den närmaste tiden:

- * Skydds rond "Fastighetsservice" den 15 mars
- * Skyddskommitténs ordinarie sammanträde den 17 mars
- * Besök från Uppsala Universitet den 19 mars
- * Kvalitetsrevision av SIS-revisorer den 14 april
- * Styrelsemöte Sandvik Bahco den 22 april
- * Skydds rond "PV Skiftnycklar" den 22 april
- * Skydds rond "PV Standardtänger" den 29 april
- * Besök av styrelsen för Arbetstlivsfonden i Uppsala län den 10 maj

Bästa

alternativet!

Bahcomaten

